

STANOWISKO POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ W SPRAWIE ZDALNEGO KSZTAŁCENIA W OKRESIE EPIDEMII

Pomorska Rada Oświatowa, reprezentująca różne instytucje i środowiska Pomorza: jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla, szkoły wyższe, szkoły i placówki oświatowe wszystkich etapów edukacyjnych, instytucje oświatowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, rodziców, uczniów, media oraz związki zawodowe, korzystając ze swoich ustawowych kompetencji, uznaje za konieczne wyrażenie opinii w sprawie realizacji zadań jednostek systemu oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zadań, zwanego dalej „zdalnym kształceniem”, w Polsce i na Pomorzu w okresie epidemii

Pomorska Rada Oświatowa, rozumiejąc konieczność podjęcia natychmiastowych działań zapobiegających szybkiemu rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19 w Polsce, m.in. poprzez czasowe ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty, wyraża swoje zaniepokojenie brakiem strategii wdrażania oraz realizacji zdalnego kształcenia wprowadzonego od 25 marca br. na obszarze kraju. Jednocześnie Rada zwraca uwagę na niewłaściwy, tj. „z dnia na dzień” sposób wprowadzania regulacji prawnych, któremu nie towarzyszyły jakiegokolwiek konsultacje z zainteresowanymi środowiskami.

Pomorska Rada Oświatowa zwraca uwagę, iż, zgodnie z danymi m.in. Głównego Urzędu Statystycznego, w październiku 2019 roku 13% gospodarstw domowych w Polsce nie było podłączonych do sieci internetowej, a blisko 17% gospodarstw z osobami od 16 do 74 lat nie posiadało komputera. Pomimo przekazywanych w pierwszym okresie zawieszenia zajęć dydaktycznych przez Ministra Edukacji Narodowej informacji o 92% szkół realizujących zdalne kształcenie, opinia o gotowości szkół do takiego systemu pracy pomorskiego środowiska oświatowego i samorządowców jest odmienna. Pomorska Rada Oświatowa stwierdza, że **brak zabezpieczenia każdego nauczyciela i ucznia w sprzęt komputerowy, a także ograniczenia w dostępie do sieci internetowej uniemożliwiały właściwą realizację zadań szkoły.** Jednocześnie Pomorska Rada Oświatowa stwierdza, że **uruchomione z Programu Polska Cyfrowa środki finansowe na zakup sprzętu komputerowego były wysoce niewystarczające i nie zapewniły równego dostępu uczniom do edukacji.**

Pomorska Rada Oświatowa zauważa, że decyzji o zdalnym kształceniu **nie towarzyszyło zabezpieczenie wszystkich szkół w bezpłatne platformy edukacyjne**, pozwalające wypełniać funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły oraz nauczycieli w **uporządkowane i zweryfikowane pod kątem poprawności merytorycznej materiały dydaktyczne** możliwe do

zastosowania, według własnej koncepcji, na potrzeby zdalnego kształcenia w poszczególnych obszarach kształcenia, w tym również w obszarze kształcenia zawodowego.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli na próbie 1500 nauczycieli, wskazują, że aż 66,5% nauczycieli nie czuło się przygotowanymi do zdalnego kształcenia. Z kolei 75% badanych nauczycieli stosowało wyłącznie e-dziennik oraz pocztę e-mail jako narzędzie do zdalnej edukacji, co uniemożliwiało jakiegokolwiek bieżący i realny kontakt oraz interakcję w grupie rówieśniczej oraz pomiędzy uczniami i nauczycielem zarówno w kontekście realizowanych treści edukacyjnych, jak i wypełniania funkcji wychowawczej. Wnioski z tych badań potwierdzają również badania przeprowadzone przez Fundację Centrum Cyfrowe. Pomorska Rada Oświatowa stwierdza zatem, że **w pierwszej kolejności należało wesprzeć nauczycieli we wzmocnieniu ich kompetencji w zdalnym kształceniu.**

Pomorska Rada Oświatowa uważa również za niewłaściwe **nałożenie** przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na **dyrektorów szkół odpowiedzialności za organizację zdalnej pracy szkoły przy braku jakiegokolwiek wsparcia ich w tym zakresie.** Działanie takie Pomorska Rada Oświatowa przyjmuje jako nieuzasadnione przeniesienie odpowiedzialności ministerstwa na osoby zarządzające szkołą.

Pomorska Rada Oświatowa z uznaniem przyjęła informację o działaniach dyrektorów i nauczycieli pomorskich szkół, którzy, już od pierwszego dnia zawieszenia zajęć dydaktycznych, działając w poczuciu obowiązku i troski o rozwój młodych Pomorzan, pracowali „na odległość” z pozostającymi w domach uczniami, dając prawdziwe świadectwo pełnionej przez nich misji. Pomorska Rada Oświatowa wysoko ocenia również podejmowane przez wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli i pedagogiczne biblioteki wojewódzkie natychmiastowe systemowe działania wspierające nauczycieli i dyrektorów w pracy zdalnej, zarówno w zakresie obsługi narzędzi do zdalnego kształcenia i zarządzania, jak i wykorzystywania tych narzędzi w bieżącej pracy.

Niemniej jednak Pomorska Rada Oświatowa uznaje za konieczne wyrażenie stanowiska, iż decyzje o zdalnym kształceniu w okresie stanu epidemicznego i stanu epidemii, **powinna poprzedzić rzetelna diagnoza odnosząca się do zabezpieczenia uczniów i nauczycieli w niezbędny sprzęt i dostęp do sieci internetowej oraz przygotowania nauczycieli do obsługi platform edukacyjnych i korzystania z tych platform.** Pomorska Rada Oświatowa stwierdza, że **wprowadzenie przynajmniej tygodniowego okresu umożliwiającego przygotowanie się szkół i nauczycieli do zdalnego kształcenia, w którym miałyby miejsce całkowite zawieszenie zajęć, w sposób znaczący ograniczyłoby towarzyszący zdalnemu kształceniu chaos.** Rada z niepokojem przyjmuje również informacje o **nadmiernym obciążeniu rodziców i opiekunów prawnych** wspieraniem dzieci w zdalnym kształceniu.

Pomorska Rada Oświatowa uznaje jednocześnie za konieczne wskazanie, iż wprowadzeniu zdalnego kształcenia powinny towarzyszyć **jasne wytyczne sformułowane w formie aktu prawnego** odnoszące się do organizacji pracy szkoły dające autonomię dyrektorom. Wytyczne te powinny określać sposób i zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość, w tym również możliwość ich wykorzystania w codziennej pracy szkoły, czas ich trwania z uwagi np. na wiek rozwojowy dziecka, a także rozliczenie czasu pracy nauczycieli, w tym zasad wynagradzania. Pomorska Rada Oświatowa dostrzega, że brak aktu prawnego regulującego powyższe kwestie w powiązaniu z prezentowaniem przez Ministerstwo Edukacji Narodowej wyłącznie niewiążących opinii, **powoduje niejednoznaczność interpretacji przez samorządy obowiązującego prawa oświatowego i budzi niepotrzebne emocje środowiska oświatowego.**

Biorąc pod uwagę możliwość prowadzenia zdalnego kształcenia w przyszłości, tj. od 1 września roku szkolnego 2020/2021, działając w poczuciu odpowiedzialności za zapewnienie każdemu uczniowi pomorskiej – polskiej szkoły optymalnych warunków rozwoju, Pomorska Rada Oświatowa **apeluje do rządu o przedstawienie jasnej strategii działania poprzedzonej konsultacjami ze wszystkimi zainteresowanymi środowiskami i obejmującej systemowe rozwiązania** w zakresie: zapewnienia wszystkim uczniom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia poprzez zagwarantowanie sprzętu komputerowego i dostępu do sieci internetowej, zapewnienia wsparcia dyrektorom i nauczycielom w zdalnym kształceniu, adekwatnego do zdiagnozowanych potrzeb wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego w celu zapewnienia wszystkim szkołom optymalnych warunków do zdalnego kształcenia.

Jednocześnie Pomorska Rada Oświatowa **za pilne** uznaje przeprowadzenie przez Ministra Edukacji Narodowej **diagnozy i oceny wpływu zdalnego kształcenia w okresie epidemii na długofalowy rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży**, a także **opracowanie planu zapobiegania i niwelowania niepożądanych negatywnych skutków takiego kształcenia.**

Pomorska Rada Oświatowa wskazuje również jako konieczne uwzględnienie dobrych doświadczeń wynikających ze zdalnego kształcenia w prawnych rozwiązaniach systemu oświaty.

Marszałek Województwa

Mieczysław Słuk